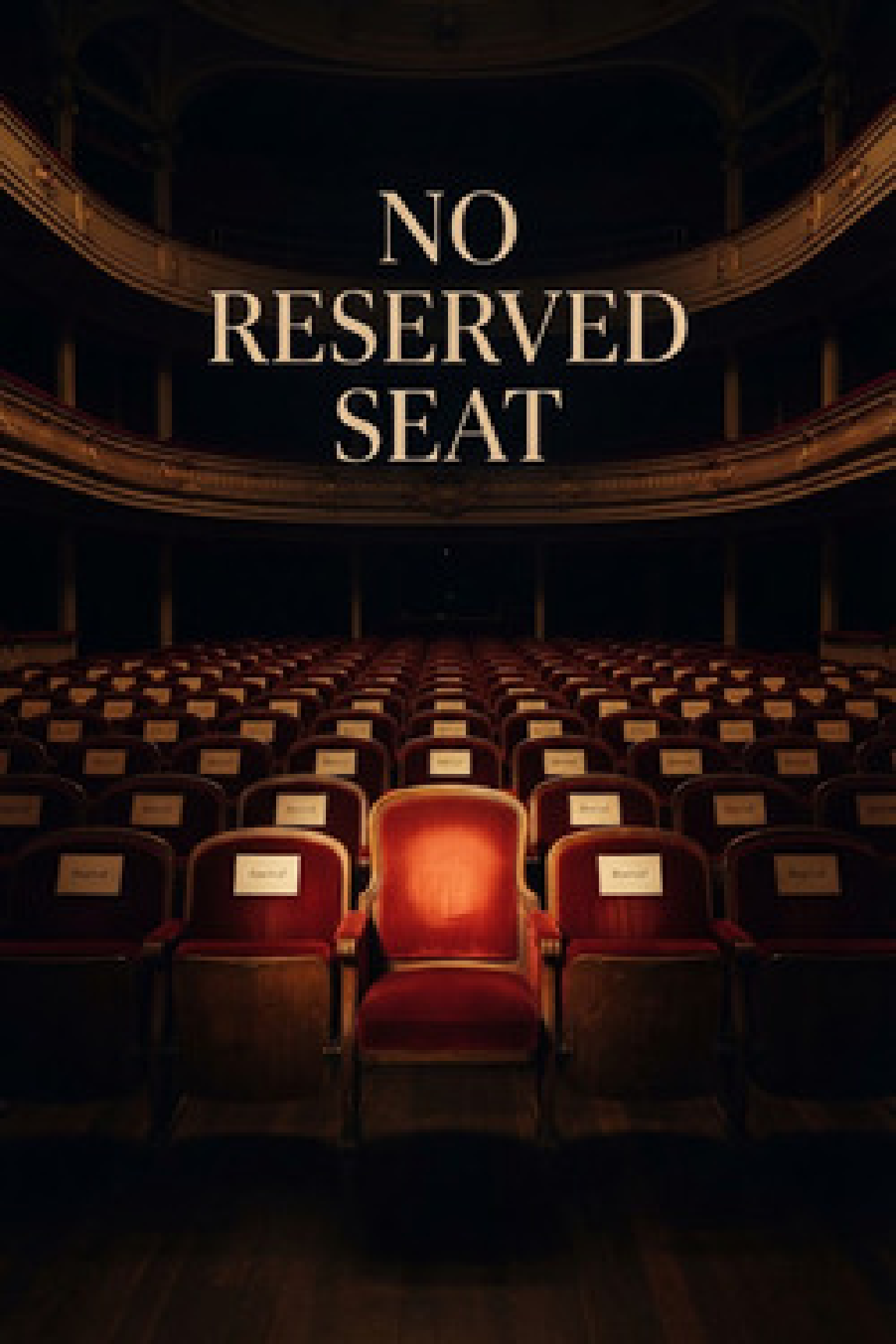

NO
RESERVED
SEAT

DEEL II

DRUMPEL 10

Geen Gereserveerde Sitplek

Vir baie jare het ek geglo dat stories dien om te verduidelik.

Om ’n gebeurtenis te verduidelik.

Om ’n lewe te verduidelik.

Om ’n keuse te verduidelik.

Om ’n fout te verduidelik.

Dit was ’n natuurlike oortuiging.

Elke keer as ons ’n boek lees, na ’n verhaal luister of ’n biografie beskou, verwag ons om ’n antwoord te vind.

’n Moraal.

’n Gevolgtrekking.

’n Ordelike betekenis.

Toe het ek iets anders ontdek.

Die belangrikste stories verduidelik nie.

Hulle herken.

Hulle sê jou nie wat om te dink nie.

Hulle laat jou jou oë opslaan en sê:

“Ek ook.”

Dit is ’n klein ding.

En tog verander dit alles.

Want op die oomblik waarop ons onsself in iets herken, hou ons op om toeskouers te wees.

Ons word deelnemers.

Hierdie boek, hierdie drumpels, hierdie lang oortog is nie geskryf om bewondering te skep nie.

Bewondering is broos.

Dit hou nie lank nie.

Dit leef van afstand.

Ek wou iets anders hê.

Ek wou nabyheid hê.

Nabyheid ontstaan slegs wanneer ’n mens ’n fragment van homself binne die storie van ’n ander herken.

Dit maak nie saak watter land nie.

Dit maak nie saak watter taal nie.

Dit maak nie saak watter godsdiens nie.

Dit maak nie saak watter beroep nie.

Wat saak maak, is die herkenning.

In die loop van my lewe het ek baie grense oorgesteek.

Geografiese.

Professionele.

Persoonlike.

En elke keer het ek by dieselfde gevolgtrekking uitgekom.

Mense is veel meer eenders as wat hulle glo.

Die woorde verander.

Die gewoontes verander.

Die tradisies verander.

Maar die vrae bly identies.

Vrees.

Liefde.

Afwesigheid.

Hoop.

Verantwoordelikheid.

Verlies.

Die soeke na betekenis.

Dit is hoekom ’n storie wat op een plek geskryf is, aan die ander kant van die wêreld verstaan kan word.

Nie omdat dit van ’n kultuur vertel nie.

Omdat dit van ’n menslike toestand vertel.

Toe ek begin het om die fragmente van my ervaring bymekaar te sit, het ek my nie ’n saga voorgestel nie.

Ek het my nie ’n narratiewe stelsel voorgestel nie.

Ek het my nie eens ’n bestemming voorgestel nie.

Ek het eenvoudig probeer verstaan wat oorgebly het.

Ná die werk.

Ná die reise.

Ná die beproewings.

Ná die mense wat ek ontmoet het.

Ná die jare.

Die antwoord het stadig gekom.

Daar het veel minder oorgebly as wat ek gedink het.

En veel meer as wat ek my voorgestel het.

Die beginsels het oorgebly.

Die verhoudings.

Die lesse.

Die teenwoordighede.

Die aanvaarde verantwoordelikhede.

Die lojaliteite wat behou is.

En bowenal het iets oorgebly wat ek nie kon definieer nie.

'n Soort draad.

'n Onsigbare verbinding tussen oënskynlik verafgeleë ervarings.

Dieselfde draad wat miskien ook jou lewe vergesel het.

Want elke bestaan besit 'n geheime intrige.

Aanvanklik sien ons dit nie.

Ons is te besig om te leef.

Om te hardloop.

Om te reageer.

Om te bou.

Dan, op ’n sekere punt, gun die tyd ons ’n voldoende afstand.

En uiteindelik begin ons die ontwerp waarneem.

Nie volmaak nie.

Nie lineêr nie.

Maar werklik.

Miskien is dit die rede waarom ons stories vertel.

Nie om te onderrig nie.

Om te herken.

Om te herken wat gewees het.

Wat bly voortbestaan.

Wat verdien om deurgegee te word.

Dikwels vra hulle my wat die boodskap is.

Die waarheid is dat daar nie net een is nie.

Elke leser sal deur ’n ander deur ingaan.

Iemand sal homself in die vader herken.

Iemand in die seun.

Iemand in die verlies.

Iemand in die wedergeboorte.

Iemand in die reis.

Iemand in die siekte.

Iemand in die veerkragtigheid.

Iemand in die liefde.

Die storie is dieselfde.

Die ingang verander.

En dit is goed so.

Want geen vertelling behoort heeltemal aan die een wat dit skryf nie.

Op die oomblik waarop dit gelees word, behoort dit ook aan die een wat dit deurkruis.

Ek het geleer om hierdie transformasie te respekteer.

Om dit nie te beheer nie.

Om dit nie te rig nie.

Om dit te laat gebeur.

Uiteindelik herskryf elke leser die boek wat voor hom lê.

Deur sy eie ervaring te gebruik.

Deur sy eie wonde te gebruik.

Deur sy eie geheue te gebruik.

Daarom bestaan daar nie ’n definitiewe lesing nie.

Daar bestaan duisende moontlike lesings.

Almal geldig.

Almal eg.

Almal menslik.

Nou dat ek so ver gekom het, ná al hierdie drumpels, voel ek geen behoefte om iemand te oortuig nie.

Ek hoef niks te bewys nie.

Ek hoef nie goedkeuring te soek nie.

Ek hoef nie ’n monument te bou nie.

’n Eenvoudiger moontlikheid is vir my genoeg.

Dat iemand, terwyl hy hierdie bladsye lees, ’n raakpunt vind.

’n Herkenning.

’n Eggo.

’n Sin.

’n Gedeelte.

’n Stilte.

Iets wat hom laat dink:

“Ek is nie die enigste nie.”

Miskien is dit die ware taak van elke vertelling wat werd is om vertel te word.

Om die afstand tussen mense te verminder.

Al is dit net vir ’n paar minute.

Al is dit net vir ’n paar bladsye.

Al is dit net vir een drumpel.

Want aan die einde van die pad, wanneer titels hulle belang verloor, wanneer statistieke stof word en wanneer die tyd sy eie werk begin doen, bly daar net een vraag oor.

Nie wie jy bewonder het nie.

Nie wie jy gevolg het nie.

Nie wie jy nageboots het nie.

Maar wie jy herken het.

En dit is hoekom hierdie drumpel bestaan.

Nie as ’n gevolgtrekking nie.

Nie as ’n uitnodiging nie.

Nie as ’n instruksie nie.

Maar as ’n moontlikheid.

As jy op hierdie bladsye iets van jou eie teëgekom het, dan is die deur reeds oop.

Jy hoef nie toestemming te vra nie.

Jy hoef niks te bewys nie.

Jy hoef net daardeur te gaan.

Kom in as jy jouself herken.